

**MEMOIRER OG
BREVE, XVI**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649099184

Memoirer og breve, XVI by Jacob Thode Ræder

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

JACOB THODE RÆDER

**MEMOIRER OG
BREVE, XVI**

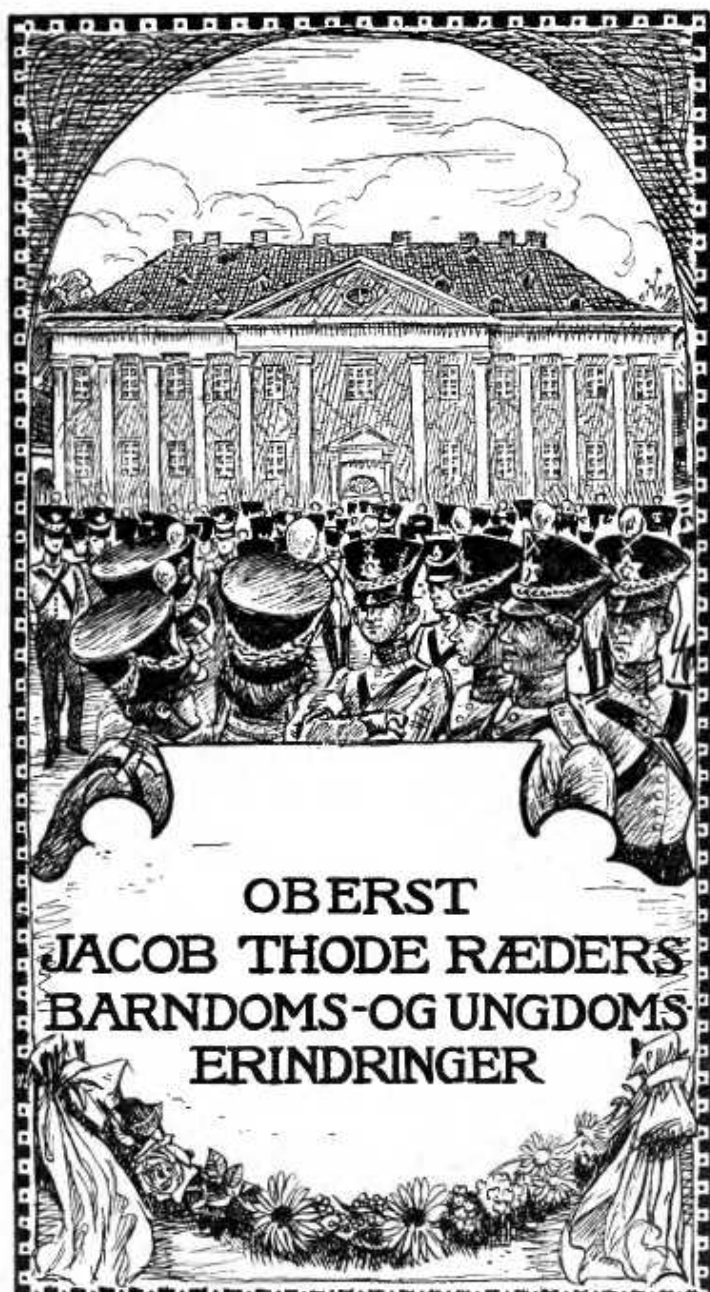
MEMOIRER OG BREVE

UDGIVNE AF
JULIUS CLAUSEN og P. FR. RIST.

XVI

OBERST
JAC. THODE RÆDERS
BARNDOMS- OG UNGDOMS-
ERINDRINGER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN
1912

**OBERST
JACOB THODE RÆDERS
BARNDOMS- OG UNGDOMS
ERINDRINGER**

UDGIVNE AF JULIUS CLAUSEN OG P. FR. RIST.

INDLEDNING

Oberst *Jacob Thode Ræder*, der var født 1798 og døde 1853, har efterladt sig et stort Memoire-Værk i Manuskript under Titel: „*Mit Liv og Levnet*“. Det udgør tre tykke Bind i 8° skrevet med en meget lille men gennemgaaende ret tydelig Skrift. Optegnelserne er begyndt omtrent 1840 og udførte samtidig med at han fordybede sig i sine indgaaende historiske Studier og skrev det store Værk: „*Danmarks Krigs og politiske Historie 1807—09.*“ De synes støttet af en stærk Hukommelse, historisk Sands og en skarp og kritisk lagttagelses-Evne, der tidt, selv efter de mange Aars Forløb, kan gøre ham bitter og bidende. De er ført videre til faa Dage før hans Død.

Af dette store Manuskript er her kun meddelt en Trediedel af 1ste Binds 700 Sider: hans Erindringer fra hans Barndom i Norge og hans første Ungdomsaars Militærtjeneste i Danmark. Barndoms-Erindringerne er stærkt prægede af Mindet om hans Fader, hvis udmærkede Navn stod for Sønnen i straalende Glans. Oberstlieutenant *C. O. Munthe* har 1909 i en højst interessant Afhandling i det norske historiske Tidsskrift (4. Række 6. Bind): „*Oberstlieutenant Johan Georg Ræder 1751—1808*“ fortalt om denne Mand og hans Deltagelse i Feltoget i Norge 1808, hvor han fandt sin

Død, og ligesom Forfatteren til denne Afhandling har benyttet Sønnens her omtalte Memoirer, vil der ved Gengivelsen af disse i det følgende stadig blive henvist til Oberstlieutenant *Munthes* sagkyndige Fremstilling af Krigen og smukke Fortælling om Faderen.

Det foreliggende Uddrag af det store Memoire-Værk meddeles her i en noget forkortet Form, ikke saaledes at forstaa, at store sammenhængende Partier er udeladt, men saaledes, at de mange idelige Gentagelser og mange Meddelelser om ganske private Ubetydeligheder er bortskaarne, og den overordenlig brede, vidtløftige og indviklede Stil er gjort mere smidig og slank ved paa sine Steder at tillæmpe den sproglige Form uden at gøre Vold paa dens Særpræg.

Udg.

Forfatterens Fødested paa Næs i Romsdalen.

Jacob Thode Ræder født paa Gaarden Næss i Alstahaugs Præstegjæld i Romsdalen i Norge den 11. Februar 1798, er det 8de Barn af Oberstlieutenant *Johan Georg v. Ræder* og *Catarina Margaretha Lind*.

Skjæbnen havde henkastet min Vugge i en øde og forladt Egn paa en Odde, som dannes af Romsdalselv og Fjorden af samme Navn. Rundt om os var Skov, Fjeld og Vand, samt nogle faa Marker tilhørende nogle Bønder, vi boede midt imellem. Ingen Roser, ingen Blomst fandtes i vor Nærhed. Fattigdom og Elendighed saaes allevegne, dog tillige Tilfredshed, da man intet bedre kjendte til,

og min Faders Have omgjærdet af de høie Enebærstammer var mig mere værd at opholde mig i, end senere Tuilleriernes Have i Paris.

Min Fader var dengang Capitain og Compagniechef for Romsdalske Compagni, 2. throndhjemse Regiment, og skulde som saadan have sin Bolig i Distriktet. Stakkels Mand, han havde smaa Kaar, saare smaa Kaar — og jeg fødtes som det 8de Barn, kun for at forøge hans Nød og Trang, — anden Glæde bragte jeg ham ikke her paa Jorden. Jeg blev døbt i Herrens Navn i Gryttens Kirke af daværende Præsten *Heide*. Aarsagen til at lutter Bønder vare Faddere til min Daab, ligger deri, at der milevidt ej fandtes Folk af den mere dannede Classe, og man ej godt kunde ulejlige disse i Februar, den koldeste og strængeste i Norges Land.

Min Fader var fra Hitterøen og Sundalen og er født den 2den August 1751. Bedstefader var Capitain og havde tjent som Sølieutenant under *Tordenskjold*, men døde noget over 60 Aar gammel paa Hittern. Hans Navn var *Johan Christopher Ræder*.¹⁾

Min Fader kom som ungt Menneske til Kjøbenhavn, hvor han efter Datids Brug blev Underofficier ved Kongens (nu Kronens) Regiment paa Avantage og avancerede efter kort Tjenestetid til Officier. Her i Kjøbenhavn lærte han min Moder [at kende], Jomfru *Catharine Margaretha Lind*, Datter af Kjøbmand *Lind*, som boede i Gothers-

¹⁾ Om den Ræderske Slægt se: „C. O. Munthe, Oberst Johan Georg Ræder 1751—1808“, Særtryk af (Norsk) Historisk Tidsskrift, 4. R. G. B. Chria. 1908.

gaden No. 337 ved Siden af Apotheket, med hvem han som Secondlieutenant giftede sig den 13. Februar 1782.¹⁾ Min Moder havde en Del Formue, som dog ej var betydelig, efter at Udstyr etc. var besørget deraf, ligesom den ogsaa var sammen-sunket meget efter hendes Faders Død kort efter *Struensees* Henrettelse, og som min Moder udsagde, af den Rystelse, han derved havde erholdt, da han kom hjem fra Henrettelsen. Hun var født den 11. Juli 1759.

Efter at min Fader havde levet henimod 5 Aar i Kjøbenhavn, var min Moders Formue næsten fortæret, og endskjøndt min Fader var avanceret til Premierlieutenant, var Udgifterne dog ej i Forhold til Indtægterne, saa meget mere som han alt havde 3 Børn. Af denne Aarsag søgte han at blive forsat, og Kongen gav ham derfor et nationalt Compagni i Norge, idet han avancerede til Capitain i Aaret 1787. Mine Forældre reiste derpaa Søvejen op til Norge med deres hele Eiendom af Meubler og Effecter; ogsaa fulgte min Moders eneste Søster *Mette Christine Lind* med op til Norge, hvor hun dog kun forblev et Aars Tid.²⁾ Denne Rejse skal have været overordentlig farefuld, og kun ved et Guds Under undgik Skibet at strande paa Paternoster-Skærene paa Sverrigs Kyst og kom lykkelig ind til Marstrand. Min Faders Mod og Aandsnærværelse skal alene have reddet Ski-

¹⁾ Hun var en Datter af Købmand Søren Lind og Anna Christine Seifert. Hun døde 9. April 1820 hos sin Svigersøn Amtmand Heidmann paa hans Gaard Rinnan i Levanger Sogn i Trondhjems Stift.

²⁾ *Mette Christine Lind* døde ugift i Kbhvn. den 8 Decbr. 1829.